Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (čtvrtého senátu)

16. dubna 2015 *

„Řízení o předběžné otázce — Směrnice 2005/36/ES — Článek 10 — Uznávání odborných kvalifikací — Přístup k povolání architekta — Doklady, které nejsou uvedeny v příloze V v bodě 5.7.1. — Pojmy ‚zvláštní a výjimečné důvody' a ‚architekt'"

Ve věci C-477/13,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 267 SFEU, podaná rozhodnutím Bundesverwaltungsgericht (Německo) ze dne 10. července 2013, došlým Soudnímu dvoru dne 5. září 2013, v řízení

Eintragungsausschuss bei der Bayerischen Architektenkammer

proti

Hansi Angererovi,

za přítomnosti:

Vertreter des Bundesinteresses beim Bundesverwaltungsgericht,

Landesanwaltschaft Bayern als Vertreter des öffentlichen Interesses,

SOUDNÍ DVŮR (čtvrtý senát),

ve složení L. Bay Larsen, předseda senátu, K. Lenaerts, místopředseda Soudního dvora, vykonávající funkci soudce čtvrtého senátu, K. Jürimäe (zpravodajka), J. Malenovský a A. Prechal, soudci,

generální advokát: M. Szpunar,

vedoucí soudní kanceláře: M. Aleksejev, rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 9. července 2014,

s ohledem na vyjádření předložená:

— za Eintragungsausschuss bei der Bayerischen Architektenkammer A. Grafem von Keyserlingk a J. Buntrockem, Rechtsanwälte,

— za H. Angerera H. Olschewskim, Rechtsanwalt,

* Jednací jazyk: němčina.

— za Landesanwaltschaft Bayern als Vertreter des öffentlichen Interesses C. Zappelem a R. Käβem, jako zmocněnci,

— za německou vládu T. Henzem a J. Möllerem, jako zmocněnci,

— za nizozemskou vládu M. Bulterman a M. de Ree, jako zmocněnkyněmi,

— za rumunskou vládu R. Haţieganu a A. Vacaru, jako zmocněnkyněmi,

— za Evropskou komisi G. Braunem a H. Støvlbækem, jako zmocněnci,

po vyslechnutí stanoviska generálního advokáta na jednání konaném dne 5. listopadu 2014,

vydává tento

Rozsudek

1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu čl. 10 písm. c) směrnice Evropského parlamentu a Rady 2005/36/ES ze dne 7. září 2005 o uznávání odborných kvalifikací (Úř. věst. L 255, s. 22 a opravy Úř. věst. 2007, L 271, s. 18 a Úř. věst. 2008, L 93, s. 28) ve znění nařízení Komise (ES) č. 279/2009 ze dne 6. dubna 2009 (Úř. věst. L 93, s. 11, dále jen „směrnice 2005/36“).

2 Tato žádost byla podána v rámci sporu mezi Eintragungsausschuss bei der Bayerischen Architektenkammer (Výbor pro registraci při Bavorské komoře architektů, dále jen „Bayerische Architektenkammer“) a H. Angererem ve věci žádosti o zápis H. Angerera na seznam Bavorské komory architektů.

Právní rámec

Unijní právo

3 Směrnice 2005/36 zrušila směrnici Rady 85/384/EHS ze dne 10. června 2005 o vzájemném uznávání diplomů, osvědčení a jiných dokladů o dosažené kvalifikaci v oboru architektury obsahující opatření k usnadnění účinného výkonu práva usazování a volného pohybu služeb (Úř. věst. L 223, s. 15; Zvl. vyd. 06/01, s. 118).

4 Body 17, 19 a 28 odůvodnění směrnice 2005/36 uvádějí:

„(17) Aby se zohlednily veškeré situace, které dosud nepodléhají úpravě týkající se uznávání odborných kvalifikací, měl by se obecný systém rozšířit na ty případy, na které se nevztahuje zvláštní systém, a to buď z toho důvodu, že na povolání se nevztahuje žádný z těchto systémů, nebo proto, že ačkoli se na povolání vztahuje zvláštní systém, žadatel nesplnil ze zvláštních a výjimečných důvodů podmínky, aby ho bylo možno využít.

[...]

(19) Svoboda pohybu a vzájemné uznávání dokladů o dosažené kvalifikaci […] architektů by měla být založena na základní zásadě automatického uznávání dokladů o dosažené kvalifikaci na základě koordinovaných minimálních požadavků na odbornou přípravu. [...]

[...]

(28) Vnitrostátní právní předpisy v oboru architektury a o přístupu k odborným činnostem architekta a jejich výkonu se co do rozsahu velmi liší. Ve většině členských států jsou činnosti v oboru architektury ze zákona nebo fakticky vykonávány osobami, které jsou držiteli titulu architekt, samostatně nebo společně s jiným profesním označením, aniž by tyto osoby měly na výkon těchto činností výhradní právo, nestanoví-li zákon jinak. Zmíněné činnosti nebo některé z nich mohou být rovněž vykonávány jinými odborníky, zejména inženýry, kteří absolvovali speciální odbornou přípravu v oblasti stavebnictví a stavebního inženýrství. S cílem zjednodušit směrnici by se měl použít pojem „architekt“, aby se vymezila oblast působnosti ustanovení týkajících se automatického uznávání kvalifikací v oboru architektury, aniž jsou dotčeny zvláštnosti vnitrostátních právních předpisů upravujících tyto činnosti.“

5 Článek 1 této směrnice, nadepsaný „Účel“, stanoví:

„Tato směrnice stanoví pravidla, podle nichž členský stát, který podmiňuje přístup k regulovanému povolání nebo jeho výkon na svém území získáním určité odborné kvalifikace (dále jen ‚hostitelský členský stát‘), uznává pro přístup k tomuto povolání a jeho výkon odborné kvalifikace nabyté v jednom nebo více jiných členských státech (dále jen ‚domovský členský stát‘), které jejich držitele opravňují vykonávat v tomto členském státě stejné povolání.“

6 Článek 4 odst. 1 uvedené směrnice stanoví:

„Uznání odborné kvalifikace hostitelským členským státem umožňuje, aby oprávněná osoba měla v tomto členském státě přístup ke stejnému povolání, pro které získala kvalifikaci v domovském členském státě, a vykonávala je v hostitelském členském státě za stejných podmínek jako jeho státní příslušníci.“

7 Hlava III směrnice 2005/36, nadepsaná „Svoboda usazování“, obsahuje čtyři kapitoly. Článek 10 této směrnice obsažený v kapitole I této hlavy III, nadepsané „Obecný systém uznávání dokladů o odborné kvalifikaci“, stanoví:

„Tato kapitola se použije na všechna povolání, na která se nevztahují kapitoly II a III této hlavy a v níže uvedených případech, kdy žadatel ze zvláštních a výjimečných důvodů nesplňuje podmínky stanovené v těchto kapitolách:

a) pro činnosti uvedené v příloze IV, pokud migrující osoba nesplňuje požadavky článků 17, 18 a 19;

b) pro lékaře se základní odbornou přípravou, specializované lékaře, zdravotní sestry a ošetřovatele odpovědné za všeobecnou péči, zubní lékaře, specializované zubní lékaře, veterinární lékaře, porodní asistentky, farmaceuty a architekty, pokud migrující osoba nesplňuje požadavky skutečné odborné praxe v souladu se zákonem podle článků 23, 27, 33, 37, 39, 43 a 49;

c) pro architekty, je-li migrující osoba držitelem dokladu o dosažené kvalifikaci, který není uveden v příloze V v bodě 5.7;

d) aniž je dotčen čl. 21 odst. 1 a články 23 a 27, pro lékaře, zdravotní sestry a ošetřovatele, zubní lékaře, veterinární lékaře, porodní asistentky, farmaceuty a architekty, kteří jsou držiteli dokladu o dosažené kvalifikaci pro určitou specializaci a kteří museli absolvovat odbornou přípravu vedoucí k získání označení uvedených v příloze V bodech 5.1.1, 5.2.2, 5.3.2, 5.4.2, 5.5.2, 5.6.2 a 5.7.1, a sice výlučně za účelem uznání příslušné specializace;

e) pro sestry a ošetřovatele odpovědné za všeobecnou zdravotní péči a pro specializované zdravotní sestry a ošetřovatele, kteří jsou držiteli dokladu o dosažené kvalifikaci pro určitou odbornost a kteří museli absolvovat odbornou přípravu vedoucí k získání označení uvedených v příloze V bodě 5.2.2, pokud migrující osoba usiluje o uznání v jiném členském státě, ve kterém

jsou příslušné odborné činnosti vykonávány specializovanými zdravotními sestrami a ošetřovateli, kteří neabsolvovali odbornou přípravu zdravotní sestry a ošetřovatele odpovědných za všeobecnou péči;

f) pro specializované zdravotní sestry a ošetřovatele, kteří neabsolvovali odbornou přípravu zdravotní sestry a ošetřovatele odpovědných za všeobecnou péči, pokud migrující osoba usiluje o uznání v jiném členském státě, ve kterém jsou příslušné odborné činnosti vykonávány zdravotními sestrami a ošetřovateli odpovědnými za všeobecnou péči, specializovanými zdravotními sestrami a ošetřovateli, kteří neabsolvovali odbornou přípravu zdravotní sestry a ošetřovatele odpovědných za všeobecnou péči, nebo specializovanými zdravotními sestrami a ošetřovateli, kteří jsou držiteli dokladu o dosažené kvalifikaci pro určitou odbornost a kteří museli absolvovat odbornou přípravu vedoucí k získání označení uvedených v příloze V v bodě 5.2.2;

g) pro migrující osoby, které splňují požadavky čl. 3 odst. 3.“

8 Článek 21 uvedené směrnice, nadepsaný „Zásada automatického uznávání“, který je obsažen v kapitole III hlavy III téže směrnice, nadepsané „Uznávání na základě koordinace minimálních požadavků na odbornou přípravu“, ve svém odstavci 1 stanoví:

„Každý členský stát uznává doklady o dosažené kvalifikaci […] architekta uvedené [v příloze V v bodě 5.7.1], které splňují minimální požadavky na odbornou přípravu uvedené v [článku 46], a za účelem přístupu k odborným činnostem a jejich výkonu přiznává těmto dokladům na svém území stejné účinky, jaké mají doklady o dosažené kvalifikaci, které sám vydává.

Takové doklady o dosažené kvalifikaci musí být vydány příslušnými orgány členských států a případně doplněny osvědčeními uvedenými v [příloze V v bodě 5.7.1].

[...]“

9 Článek 46 směrnice 2005/36, nadepsaný „Odborná příprava architektů“, v odstavci 1 stanoví:

„Celková délka odborné přípravy architekta zahrnuje nejméně buď čtyři roky řádného studia na vysoké škole nebo ve srovnatelné vzdělávací instituci, nebo nejméně šest let studia na vysoké škole nebo ve srovnatelné vzdělávací instituci, z toho nejméně tři roky ve formě řádného studia. Odborná příprava musí být zakončena úspěšným složením zkoušky na vysokoškolské úrovni.

Tato odborná příprava je zajištěna studiem na vysokoškolské úrovni, které se v rozhodující míře týká architektury a které musí zajistit vyváženost teoretických a praktických stránek přípravy v architektuře a zaručit získání těchto znalostí a dovedností:

[...]“

10 Článek 48 odst. 1 uvedené směrnice, nadepsaný „Výkon odborných činností architektů“, stanoví:

„Pro účely této směrnice se odbornými činnostmi v oboru architektury rozumí činnosti obvykle vykonávané pod profesním označením ‚architekt‘.“

11 Příloha V bod 5.7.1. téže směrnice uvádí u každého členského státu doklady o dosažené kvalifikaci umožňující získat přístup k povolání architekta, subjekty oprávněné vydávat tyto doklady, jakož i osvědčení doplňující uvedené doklady.

Německé právo

12 Právní úprava povolání architekta spadá v Německu podle Ústavy do zákonodárné pravomoci spolkových zemí. Článek 4 zákona spolkové země Bavorsko o Bavorské komoře architektů a Bavorské komoře stavebních inženýrů (Gesetz über die Bayerische Architektenkammer und die Bayerische Ingenieurekammer-Bau) ze dne 9. května 2007 (GVBl s. 308, dále jen „BauKaG“) stanoví:

„[...]

(2) Na seznam architektů musí být na žádost zapsán každý, kdo

1. má bydliště, je usazen nebo své povolání vykonává převážně v Bavorsku;

2.

úspěšně složil závěrečnou zkoušku v rámci

a) alespoň čtyřletého řádného studia předmětů v oboru architektura (pozemní stavby) uvedených v čl. 3 odst. 1 nebo

b) alespoň tříletého řádného studia předmětů v oborech bytová nebo zahradní architektura, uvedených v čl. 3 odst. 2 a 3,

na německé vysoké škole, na německé veřejné či státem uznané technické škole (akademii) nebo na odborném učilišti rovnocenném jednomu z těchto německých vzdělávacích zařízení a

3. následně vykonával odbornou praxi v příslušném oboru po dobu alespoň dvou let.

Do doby odborné praxe se započítávají školení organizovaná komorou architektů v oblasti technického projektování a hospodářského plánování, jakož i stavebního práva.

[...]

(5) Podmínky podle odst. 2 první věty bodu 2 písm. a) a bodu 3 jsou rovněž splněny, pokud státní příslušník členského státu Evropské unie nebo smluvního státu Dohody o Evropském hospodářském prostoru ze zvláštních a výjimečných důvodů ve smyslu čl. 10 písm. b), c), d) a g) směrnice [2005/36] nesplňuje podmínky pro uznání svých dokladů o dosažené kvalifikaci na základě koordinace minimálních požadavků na odbornou přípravu ve smyslu směrnice [2005/36], jsou-li splněny ostatní podmínky uvedené v článku 13 směrnice [2005/36]; kvalifikace jsou tedy rovnocenné ve smyslu článku 12 směrnice [2005/36]. […]

[...]“

Spor v původním řízení a předběžné otázky

13 Hans Angerer, který je německým státním příslušníkem, vykonává od března 2007 v Rakousku po živnostensku činnost „stavebního mistra pro projektování a technické výpočty“ („planender Baumeister“). Má bydliště jak v Bavorsku, tak v Rakousku. Dne 25. dubna 2008 předložil H. Angerer Bayerische Architektenkammer žádost o zápis na seznam zahraničních poskytovatelů služeb Bavorské komory architektů.

14 V době podání této žádosti již složil v Rakousku zkoušku způsobilosti pro výkon povolání stavebního mistra. V Německu a Rakousku získal v závislosti na případu také jiné kvalifikace, a sice složil závěrečné učňovské a mistrovské zkoušky v učebním oboru malíř pokojů a lakýrník, zkoušku v oboru ekonomie řemeslné živnosti, mistrovské zkoušky v řemeslném oboru štukatér, zkoušku v oboru energetického poradenství, jakož i závěrečné zkoušky v učebním oboru zedník.

15 Rozhodnutím ze dne 18. června 2009 odmítla Bayerische Architektenkammer zápis požadovaný H. Angererem. Rozhodnutím ze dne 17. března 2010 jej Bayerische Ingenieurkammer Bau (Bavorská komora stavebních inženýrů) naproti tomu zapsala do rejstříku zřízeného podle čl. 61 odst. 7 bavorského stavebního řádu (Bayerische Bauordnung), což jej opravňuje vypracovávat stavební plány v Bavorsku. Hans Angerer tedy nepodléhá žádnému omezení při výkonu činností „živnostníka-stavebního mistra pro projektování a technické výpočty“, pro které získal kvalifikaci v Rakousku.

16 Poté, co H. Angerer podal žalobu proti rozhodnutí o odmítnutí zápisu ze dne 18. června 2009, zrušil Bayerisches Verwaltungsgericht (správní soud spolkové země Bavorsko) rozsudkem ze dne 22. září 2009 uvedené rozhodnutí a nařídil Bayerische Architektenkammer, aby zapsala H. Angerera na seznam zahraničních poskytovatelů služeb.

17 Bayerische Architektenkammer podala odvolání proti tomuto rozsudku k Bayerischer Verwaltungsgerichtshof (vrchní správní soud spolkové země Bavorsko). V odvolacím řízení H. Angerer na výzvu soudu a se souhlasem Bayerische Architektenkammer změnil předmět svého původního návrhu, a sice zápis na seznam architektů namísto zápisu na seznam zahraničních poskytovatelů služeb.

18 Rozsudkem ze dne 20. září 2011 vyhověl Bayerischer Verwaltungsgerichtshof novému návrhu H. Angerera s odůvodněním, že podmínky pro zápis na seznam architektů, které jsou uvedeny v čl. 4 odst. 5 BauKaG, byly splněny.

19 Bayerische Architektenkammer podala k předkládajícímu soudu opravný prostředek „Revision“. Tento soud má za to, že cílem čl. 4 odst. 5 BauKaG je provést směrnici 2005/36 do německého práva. Toto ustanovení odkazuje podle něj zvláště na čl. 10 písm. c) této směrnice. Předkládající soud má tedy za to, že v rámci sporu, který mu byl předložen, je rozhodující vyjasnit podmínky stanovené v čl. 10 písm. c) uvedené směrnice na základě vymezení obsahu pojmů „zvláštní a výjimečné důvody“ a „architekt“ uvedených ve zmíněném článku.

20 Pokud jde o pojem „zvláštní a výjimečné důvody“, má předkládající soud za to, že situace uvedené v čl. 10 písm. b) až d) a g) směrnice 2005/36 nejsou samy o sobě „zvláštními a výjimečnými důvody“ ve smyslu článku 10 této směrnice, ale že žadatel musí kromě toho uplatnit a prokázat další důvody, které se týkají například jeho životopisu a měly za následek, že nesplnil podmínky, které by umožnily automatické uznání dokladů o dosažené kvalifikaci na základě koordinace minimálních požadavků na odbornou přípravu ve smyslu uvedené směrnice.

21 Pokud jde kromě toho o pojem „architekt“, uvádí předkládající soud, že v rakouském právu je „stavební mistr pro projektování a technické výpočty“ oprávněn projektovat pozemní, podzemní a jiné stavby, v souvislosti s nimi provádět veškeré výpočty, řídit a provádět práce na nich a řídit jejich odstranění. Tato oprávnění mají podle předkládajícího soudu jak stavební mistři pro projektování a technické výpočty, tak architekti. Podle předkládajícího soudu je naproti tomu třeba určit, zda pojem „architekt“ ve smyslu čl. 10 písm. c) směrnice 2005/36 zahrnuje skutečnost, že migrující pracovník ve svém domovském členském státě vykonával kromě technických činností projektování, dozoru a provádění prací i činnosti spadající do oblasti uměleckého navrhování stavby a jejího ekonomického plánování, územního plánování nebo památkové péče nebo že je mohl vykonávat po ukončení své odborné přípravy.

22 Bundesverwaltungsgericht se za těchto okolností rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:

„1) a) Jsou ‚zvláštními a výjimečnými důvody' ve smyslu článku 10 směrnice 2005/36 okolnosti uvedené v kategoriích definovaných v tomto článku [...], nebo musí být vedle těchto okolností navíc dány ‚zvláštní a výjimečné důvody', na jejichž základě žadatel nesplňuje podmínky uvedené v kapitolách II a III hlavy III této směrnice?

b) Jakého druhu musejí být ‚zvláštní a výjimečné důvody' ve druhém případě? Musí se jednat o osobní důvody, které vyplývají například ze životopisu, na jejichž základě migrující pracovník výjimečně nesplňuje podmínky pro automatické uznání svého dokladu o dosažené kvalifikaci podle kapitoly III hlavy III uvedené směrnice?

2) a) Předpokládá pojem ‚architekt' ve smyslu čl. 10 písm. c) směrnice 2005/36, že migrující pracovník v domovském členském státě vykonával kromě technických činností projektování staveb, stavebního dozoru a provádění staveb i činnosti spadající do oblasti uměleckého navrhování stavby a jejího ekonomického plánování, územního plánování, či dokonce památkové péče nebo že je mohl vykonávat po ukončení své odborné přípravy, popřípadě v jakém rozsahu?

b) Předpokládá pojem architekt ve smyslu čl. 10 písm. c) směrnice 2005/36, že migrující pracovník má vysokoškolské vzdělání, které je zaměřené zejména na architekturu v tom smyslu, že kromě technických otázek spojených s projektováním staveb, stavebním dozorem a prováděním stavby, zahrnuje také otázky týkající se uměleckého navrhování stavby a jejího ekonomického plánování, územního plánování, či dokonce památkové péče, a popřípadě v jakém rozsahu?

c) i) Je pro zodpovězení otázek pod písmeny a) a b) podstatné, jakým způsobem se profesní označení ‚architekt' obvykle používá v jiných členských státech (čl. 48 odst. 1 směrnice 2005/36);

ii) nebo postačí určit, jakým způsobem se profesní označení ‚architekt' obvykle používá v domovském členském státě a v hostitelském členském státě;

iii) nebo lze rozsah činností obvykle spojovaných s označením ‚architekt' na území Evropské unie vyvodit z čl. 46 odst. 1 druhého pododstavce směrnice 2005/36?"

K předběžným otázkám

K první otázce pod písmenem a)

23 Podstatou první otázky pod písmenem a) předkládajícího soudu je, zda čl. 10 písm. c) směrnice 2005/36 musí být vykládán v tom smyslu, že žadatel, který si přeje, aby se na něj vztahoval obecný systém uznávání dokladů o odborné kvalifikaci upravený v kapitole I hlavy III této směrnice, musí kromě skutečnosti, že je držitelem dokladu o dosažené kvalifikaci neuvedeném v bodě 5.7.1 přílohy V uvedené směrnice, prokázat že existují „zvláštní a výjimečné důvody".

24 Úvodem je třeba připomenout, že článek 10 směrnice 2005/36 definuje působnost obecného systému uznávání dokladů o odborné kvalifikaci upraveného v kapitole I hlavy III této směrnice. Uvedený systém ukládá, aby orgány hostitelského členského státu případ od případu posoudily odborné kvalifikace, kterých žadatel dosáhl v domovském členském státě. Pokud jde o architekty, jeho působnost je vymezena v čl. 10 písm. c) uvedené směrnice.

25 Jak vyplývá z jejího bodu 19 odůvodnění, směrnice 2005/36 však stanoví, že pokud jde mimo jiné o povolání architekta, mělo by být vzájemné uznávání dokladů o dosažené kvalifikaci založeno na základní zásadě automatického uznávání uvedených dokladů o dosažené kvalifikaci na základě koordinovaných minimálních požadavků na odbornou přípravu. Uvedený automatický systém uznávání dokladů o odborné kvalifikaci je upraven v kapitole III hlavy III směrnice 2005/36.

26 Podle ustálené judikatury platí, že pro určení působnosti ustanovení unijního práva, v projednávaném případě článku 10 směrnice 2005/36, je třeba vzít v úvahu zároveň jeho znění, kontext a cíle (rozsudek Spedition Welter, C-306/12, EU:C:2013:650, bod 17 a citovaná judikatura).

27 Co se týče znění článku 10 směrnice 2005/36, je třeba poznamenat, že pokud jde o povolání, na která se v zásadě vztahuje systém automatického uznávání dokladů o odborné kvalifikaci, úvodní věta tohoto článku podřizuje uplatnění obecného systému uznávání uvedených dokladů dvěma podmínkám, a sice podmínce, že žadatel nesplňuje podmínky stanovené pro uplatnění automatického systému a podmínce, že existují zvláštní a výjimečné důvody, z nichž se žadatel nachází v této situaci.

28 Tento výklad je potvrzen zněním bodu 17 odůvodnění směrnice 2005/36, který uvádí, že obecný systém uznávání odborných kvalifikací je použitelný tehdy, pokud žadatel nesplnil ze zvláštních a výjimečných důvodů podmínky, aby mohl využít systém automatického uznávání.

29 Po úvodní větě článku 10 směrnice 2005/36 následují body a) až g), které upřesňují dosah první či druhé ze dvou podmínek uvedených v této větě. Uvedené body jsou použitelné buď na jedno nebo několik specifických povolání, nebo průřezově na všechna povolání, která se nacházejí ve zvláštní situaci.

30 Článek 10 písm. c) směrnice 2005/36, který se konkrétně týká povolání architekta, se vztahuje na zvláštní skutkovou situaci, a sice na situaci, v níž žadatel není držitelem dokladu o dosažené kvalifikaci, který je uveden v příloze V v bodě 5.7.1. této směrnice. Podle čl. 21 odst. 1 uvedené směrnice je však získání dokladu o dosažené kvalifikaci uvedeného v této příloze podmínkou pro uplatnění automatického systému uznávání dokladů o dosažené kvalifikaci, který je upraven v kapitole III hlavy III téže směrnice, na architekty. Článek 10 písm. c) směrnice 2005/36 se tudíž vztahuje jen k první ze dvou podmínek uvedených v úvodní větě tohoto článku, a sice k podmínce týkající se nesplnění podmínek stanovených pro uplatnění automatického systému.

31 Důsledkem této okolnosti však nemůže být skutečnost, že druhá podmínka stanovená v úvodní větě článku 10 této směrnice není uplatnitelná na architekty, kteří jsou držiteli dokladů o dosažené kvalifikaci neuvedených v příloze V v bodě 5.7.1. směrnice 2005/36, jelikož tyto podmínky jsou kumulativní.

32 Z toho vyplývá, že podle článku 10 uvedené směrnice musí žadatel, který si přeje, aby se na něj vztahoval obecný systém uznávání dokladů o dosažené kvalifikaci vztahující se na architekty, prokázat nejen to, že se nachází v situaci uvedené v čl. 10 písm. c) směrnice 2005/36, a sice že není držitelem žádného dokladu o dosažené kvalifikaci uvedeného ve zmíněné příloze V v bodě 5.7.1., nýbrž musí rovněž uvést „zvláštní a výjimečné důvody“, proč se nachází v této situaci.

33 Takový výklad je v souladu se záměry unijního zákonodárce, které vyplývají z přípravných prací na směrnici 2005/36. Pokud tedy jde o článek 10 této směrnice, původní návrh Evropské komise, který vyplývá z návrhu směrnice Evropského parlamentu a Rady o uznávání odborných kvalifikací [COM(2002) 119 final] (Úř. věst. 2002, C 181 E, s. 183), vůbec nezmiňoval pojem „zvláštní a výjimečné důvody“ ani čl. 10 písm. a) až g) směrnice 2005/36. Tento pojem a tato ustanovení byla doplněna na podnět Rady Evropské unie učiněný ve společném postoji (ES) č. 10/2005 přijatém Radou dne 21. prosince 2004 za účelem přijetí směrnice Evropského parlamentu a Rady 2005/.../ES ze dne ... o uznávání odborných kvalifikací (Úř. věst. 2005, C 58 E, s. 1). Z odůvodnění Rady (Úř. věst. 2005, C 58 E, s. 119) vyplývá, že měla za to, že původní návrh Komise týkající se článku 10 této směrnice byl příliš

široký. Rada v něm kromě jiného uvádí, že „obecný systém [by měl] platit pouze pro povolání, která nejsou zahrnuta v kapitole II a III hlavy III, jakož i pro jednotlivé případy uvedené v čl. 10 písm. a) až g) společného postoje, kdy žadatel vykonává určité povolání zahrnuté do uvedených kapitol, avšak z konkrétních a výjimečných důvodů nesplňuje podmínky stanovené v těchto kapitolách“.

34 Navíc struktura a cíl směrnice 2005/36 brání širokému výkladu pojmu „zvláštní a výjimečné důvody“, podle něhož by uvedené důvody nebyly samostatnou podmínkou ve vztahu k podmínce uvedené v čl. 10 písm. c) této směrnice.

35 Pokud jde o strukturu směrnice 2005/36, z bodu 19 odůvodnění této směrnice ve vztahu k povolání architekta vyplývá, že odborné kvalifikace architektů jsou přednostně uznávány podle systému automatického uznávání dokladů o dosažené kvalifikaci, který je upraven v článcích 21 a 46, jakož i v příloze V v bodě 5.7.1. uvedené směrnice.

36 Pokud jde o cíl směrnice 2005/36, z jejích článků 1 a 4 vyplývá, že hlavním cílem vzájemného uznávání je umožnit tomu, kdo má odbornou kvalifikaci, která mu umožňuje přístup k regulovanému povolání v jeho domovském členském státě, přístup ke stejnému povolání, pro které získal kvalifikaci v domovském členském státě, a vykonávat je v hostitelském členském státě za stejných podmínek jako jeho státní příslušníci (rozsudek Ordre des architectes, C-365/13, EU:C: 2014:280, bod 19).

37 Vykládat přitom čl. 10 písm. c) směrnice 2005/36 v tom smyslu, že nevyžaduje, aby žadatelé, kteří nesplňují podmínky uvedené v kapitole III hlavy II této směrnice, prokázali zvláštní a výjimečné důvody, by mohlo vést k tomu, že by hostitelskému členskému státu byla uložena povinnost, aby posuzoval doklady o dosažené kvalifikaci žadatele i tehdy, kdyby tento nezískal nezbytné kvalifikace pro výkon povolání architekta v domovském členském státě, což by bylo v rozporu s cílem uvedené směrnice.

38 Vzhledem k výše uvedenému je třeba na první otázku pod písmenem a) odpovědět tak, že čl. 10 písm. c) směrnice 2005/36 musí být vykládán v tom smyslu, že žadatel, který si přeje, aby se na něj vztahoval obecný systém uznávání dokladů o dosažené kvalifikaci upravený v kapitole I hlavy III této směrnice, musí kromě skutečnosti, že je držitelem dokladu o dosažené kvalifikaci, který není uveden v příloze V v bodě 5.7.1. uvedené směrnice, prokázat rovněž, že jsou dány „zvláštní a výjimečné důvody“.

K první otázce pod písmenem b)

39 Podstatou první otázky pod písmenem b) předkládajícího soudu je, jakého druhu mohou být „zvláštní a výjimečné důvody“ ve smyslu čl. 10 písm. c) směrnice 2005/36.

40 Hans Angerer, německá a rumunská vláda, jakož i Komise mají za to, že se pojem „zvláštní a výjimečné důvody“ vztahuje k okolnostem, které se týkají možných institucionálních nebo strukturálních překážek vyplývajících z konkrétní situace v dotčeném členském státě. Hans Angerer, Landesanwaltschaft Bayern als Vertreter des öffentlichen Interesses a Komise jsou navíc toho názoru, že uvedené důvody zahrnují rovněž okolnosti, které se týkají osobní situace žadatele, zejména jeho životopisu, průběhu jeho školní docházky a událostí týkajících se jeho soukromí. Německá vláda tvrdí, že takové osobní okolnosti mohou být sice „zvláštními a výjimečnými důvody“, je však třeba se ujistit, že žadatel má veškeré odborné schopnosti, které mu umožňují vykonávat činnost architekta.

41 V tomto ohledu Soudní dvůr v rozsudku Dreessen (C-31/00, EU:C:2002:35, body 27 a 28) rozhodl, že členské státy musí dodržovat své povinnosti v oblasti vzájemného uznávání odborných kvalifikací, které vyplývají z výkladu článků 49 SFEU a 53 SFEU Soudním dvorem, při každém posuzování žádosti o povolení vykonávat povolání architekta, pokud se žadatel nemůže dovolávat systému automatického

uznávání odborných kvalifikací. Tak tomu může být zejména tehdy, pokud z důvodu pochybení příslušných orgánů dotčeného členského státu nebyl Komisi sdělen doklad o dosažené kvalifikaci, jehož je žadatel držitelem.

42 Z rozsudku Hocsman (C-238/98, EU:C:2000:440, bod 23) rovněž vyplývá, že členské státy musí dodržovat své povinnosti v oblasti vzájemného uznávání odborných kvalifikací vyplývající z článku 49 SFEU, pokud se žadatel nemůže dovolávat systému vzájemného uznávání odborných kvalifikací upraveného relevantní směrnicí z důvodu místa získání dotčeného dokladu o dosažené kvalifikaci a průběhu vysokoškolského vzdělání a profesní kariéry žadatele.

43 Z přípravných prací na směrnici 2005/36, zvláště z odůvodnění Rady uvedeného v bodě 33 tohoto rozsudku, vyplývá, že k přijetí článku 10 této směrnice vedly zejména situace, o které se jedná v rozsudcích Hocsman (C-238/98, EU:C:2000:440) a Dreessen (C-31/00, EU:C:2002:35). Z toho vyplývá, že „zvláštní a výjimečné důvody“ uvedené v tomto článku mohou zahrnovat jak okolnosti týkající se možných institucionálních a strukturálních překážek vyplývajících z konkrétní situace dotčeného členského státu, tak okolnosti spojené s osobní situací žadatele.

44 K vymezení rozsahu pojmu „zvláštní a výjimečné důvody“ je kromě toho třeba zohlednit cíl směrnice 2005/36 připomenutý v bodě 36 tohoto rozsudku, a sice umožnit držiteli odborné kvalifikace, která mu umožňuje přístup k regulovanému povolání v jeho domovském členském státě, aby měl v hostitelském členském státě přístup ke stejnému povolání, pro které získal kvalifikaci v domovském členském státě.

45 Vzhledem k výše uvedenému je třeba odpovědět na první otázku pod písmenem b) tak, že čl. 10 písm. c) směrnice 2005/36 musí být vykládán v tom smyslu, že pojem „zvláštní a výjimečné důvody“ ve smyslu tohoto ustanovení se vztahuje na okolnosti, na jejichž základě žadatel není držitelem dokladu uvedeného v příloze V v bodě 5.7.1. této směrnice, přičemž uvedený žadatel se nemůže dovolávat skutečnosti, že získal odbornou kvalifikaci, která mu v domovském členském státě umožňuje přístup k jinému povolání, než je povolání, které si přeje vykonávat v hostitelském členském státě.

Ke druhé otázce

46 Podstatou druhé otázky předkládajícího soudu je, zda čl. 10 písm. c) směrnice 2005/36 musí být vykládán v tom smyslu, že pojem „architekt“ uvedený v tomto ustanovení musí být definován podle právních předpisů domovského členského státu, hostitelského členského státu či jiných členských států nebo podle podmínek uvedených v článku 46 této směrnice a že vyžaduje, aby žadatel získal vzdělání a zkušenosti týkající se nejen technických činností spojených s projektováním stavby, stavebním dozorem a prováděním stavby, ale i činností spadajících do oblasti uměleckého navrhování stavby a jejího ekonomického plánování, územního plánování, či dokonce památkové péče.

47 V tomto ohledu je třeba připomenout, že podle judikatury použitelné na směrnici 85/384 platí, že právní předpisy hostitelského členského státu mají vymezit činnosti v oboru architektury vzhledem k tomu, že uvedená směrnice neusiluje o právní úpravu podmínek přístupu k povolání architekta ani o definici povahy činností, které mají tyto osoby vykonávat (v tomto smyslu viz rozsudek Ordine degli Ingegneri di Verona e Provincia a další, C-111/12, EU:C:2013:100, bod 42).

48 Závěr učiněný v předchozím bodě obdobně platí pro automatický systém uznávání dokladů o dosažené kvalifikaci architekta upravený ve směrnici 2005/36. Vyplývá to zvláště z bodu 28 odůvodnění této směrnice, který uvádí, že pojem „architekt“ je použitý v uvedené směrnici, aby se vymezila oblast působnosti ustanovení týkajících se automatického uznávání kvalifikací v oboru architektury, aniž jsou dotčeny zvláštnosti vnitrostátních právních předpisů upravujících tyto činnosti.

49 Jak uvedl generální advokát v bodě 56 svého stanoviska, pokud unijní zákonodárce neměl v úmyslu definovat pojem „architekt“ v rámci systému automatického uznávání dokladů o dosažené kvalifikaci upraveného směrnicí 2005/36, tím spíše jej nechtěl definovat v rámci obecného systému.

50 Je třeba rovněž uvést, že požadavky uvedené v článku 46 směrnice 2005/36 nejsou jako takové uplatnitelné v rámci obecného systému uznávání dokladů o dosažené kvalifikaci architektů. Tento článek, který je součástí systému automatického uznávání založeného na koordinaci minimálních požadavků na odbornou přípravu, popisuje tyto minimální požadavky na odbornou přípravu.

51 Z toho vyplývá, že na druhou otázku je třeba odpovědět tak, že čl. 10 písm. c) směrnice 2005/36 musí být vykládán v tom smyslu, že pojem „architekt“ uvedený v tomto ustanovení musí být definován podle právních předpisů hostitelského členského státu, a že v důsledku toho nutně neukládá, aby žadatel získal vzdělání a zkušenosti týkající se nejen technických činností spojených s projektováním stavby, stavebním dozorem a prováděním stavby, ale i činností spadajících do oblasti uměleckého navrhování stavby a jejího ekonomického plánování, územního plánování, či dokonce památkové péče.

K nákladům řízení

52 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (čtvrtý senát) rozhodl takto:

1) **Článek 10 písm. c) směrnice Evropského parlamentu a Rady 2005/36/ES ze dne 7. září 2005 o uznávání odborných kvalifikací ve znění nařízení Komise (ES) č. 279/2009 ze dne 6. dubna 2009 musí být vykládán v tom smyslu, že žadatel, který si přeje, aby se na něj vztahoval obecný systém uznávání dokladů o dosažené kvalifikaci upravený v kapitole I hlavy III této směrnice, musí kromě skutečnosti, že je držitelem dokladu o dosažené kvalifikaci, který není uveden v příloze V v bodě 5.7.1. uvedené směrnice, prokázat rovněž, že jsou dány „zvláštní a výjimečné důvody“.**

2) **Článek 10 písm. c) směrnice 2005/36, ve znění nařízení č. 279/2009, musí být vykládán v tom smyslu, že pojem „zvláštní a výjimečné důvody“ ve smyslu tohoto ustanovení se vztahuje na okolnosti, na jejichž základě žadatel není držitelem dokladu uvedeného v příloze V v bodě 5.7.1. této směrnice, přičemž uvedený žadatel se nemůže dovolávat skutečnosti, že získal odbornou kvalifikaci, která mu v domovském členském státě umožňuje přístup k jinému povolání, než je povolání, které si přeje vykonávat v hostitelském členském státě.**

3) **Článek 10 písm. c) směrnice 2005/36, ve znění nařízení č. 279/2009, musí být vykládán v tom smyslu, že pojem „architekt“ uvedený v tomto ustanovení musí být definován podle právních předpisů hostitelského členského státu, a že v důsledku toho nutně neukládá, aby žadatel získal vzdělání a zkušenosti týkající se nejen technických činností spojených s projektováním stavby, stavebním dozorem a prováděním stavby, ale i činností spadajících do oblasti uměleckého navrhování stavby a jejího ekonomického plánování, územního plánování, či dokonce památkové péče.**

Podpisy.